

DECODE-PD NYHETSBREV

WWW.DECODE-PD.ORG

Nr. 2
Mai 2026

MOHN FORSKNINGSSENTER FOR NEVROPROTEKSJON OG INNOVATION CENTER FOR NEURORESILIENCE (ICoN).

Velkommen til den andre utgaven av DECODE-PD-nyhetsbrevet. Idet vi går inn i 2026, har vi mange viktige milepæler å dele med dere, og nye innblikk i hva som ligger foran oss. Nye sentre dedikert til Parkinson-forskning etableres, inkludert det nylig åpnete Mohn forskningssenter for nevroproteksjon (presentert på forsiden) og Innovation Center for Neuroresilience (ICoN). Parallelt er flere nye og fremtidsrettede initiativer i gang. Du kan lese mer om disse utviklingene nedenfor.

Håpet står sterkt – og det gjør også vårt engasjement for å drive Parkinsons-forskningen videre!

[Nytt Mohn forskningssenter skal sørge for banebrytende studier på hjernesykdommer | Det medisinske fakultet | UiB](#)

[Mohn senter for nevroproteksjon er åpnet! | Det medisinske fakultet | UiB](#)

[Ny storsatsing skal førebyggje Parkinson og demens](#)

NOPARK-RESULTATER

NOPARK har hittil vært den største akademiske kliniske studien i Norge. Studien ble ledet av vår forskningsgruppe og inkluderte over 400 personer med Parkinsons sykdom fra hele landet. Formålet var å undersøke om behandling med nikotinamidribosid (NR) kan beskytte nervecellene og bremse sykdomsutviklingen.

Studien er nå fullført, og resultatene vil bli publisert senere i år. Vi takker alle for tålmodigheten og retter en stor takk til alle som har deltatt i studien! Deres bidrag gir ny kunnskap, håp og nye muligheter for alle som lever med Parkinson.

VEIEN VIDERE: KOMMENDE STUDIER OG INNOVATIVE INITIATIVER

Nevrodegenerative sykdommer rammer over 70 millioner mennesker globalt, og tallet forventes å overstige 175 millioner innen 2050. Til tross for flere tiår med forskning og over 70 kliniske studier, mangler vi fortsatt behandlinger som kan bremse eller stoppe sykdomsutviklingen. Selv om mange resultater hittil har vært skuffende, har de likevel bidratt til å bringe feltet

videre ved å utelukke ineffektive tilnærminger og tydeliggjøre hvor fremtidig innsats bør rettes. Dette har gitt oss et verdifullt kunnskapsgrunnlag til å utvikle nye strategier og adressere sentrale utfordringer fra flere vinkler, og dermed åpne nye veier mot bedre løsninger.

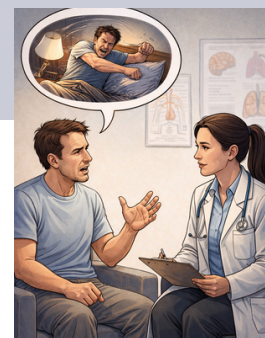

NOR-RBD

Norges første kohort av personer i prodromal fase

Å møte Parkinsons sykdom fra flere perspektiver innebærer å utforske nye tilnærminger, og sykdomsforebygging er et viktig og i stor grad utnyttet område. Så langt har kliniske studier hovedsakelig fokusert på personer etter at diagnosen er stilt, når symptomene allerede er etablert og nevrodegenerasjonen har kommet langt. Parkinsons sykdom utvikler seg imidlertid langsomt, og mange opplever tidlige tegn lenge før diagnosen stilles. Denne tidlige fasen – kalt prodromal fase – er en periode der enkelte symptomer er til stede, men full klinisk sykdom ennå ikke har utviklet seg. Intervensjon

i denne fasen gir en verdifull mulighet til å beskytte nervecellenes funksjon og utsette symptomutvikling. Et av de viktigste tidlige tegnene i prodromal fase er en søvnforstyrrelse kalt REM-søvnatferdsforstyrrelse (RBD). Personer med RBD lever ut drømmene sine fysisk under søvn, noe som i enkelte tilfeller kan utgjøre en risiko for dem selv eller den de sover sammen med. Symptomer inkluderer:

roper

faller ut av
sengen

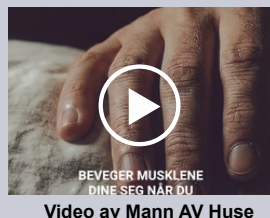

spark
og slag

når du sover

RBD kan oppstå som følge av enkelte medisiner, men kan også utvikle seg spontant uten kjent underliggende årsak. I sistnevnte tilfelle kalles det idiopatisk RBD (iRBD). Over 90 % av alle personer diagnostisert med iRBD vil i løpet av 15 år utvikle Parkinsons sykdom eller andre nevrodegenerative sykdommer, som demens med Lewy-legemer (DLB) eller multippel systematrofi (MSA). Til tross for den sterke sammenhengen har intervensjoner i prodromal fase hittil ikke blitt implementert – før nå.

Vårt initiativ, NOR-RBD, har som mål å gi tett oppfølging til personer diagnostisert med iRBD, og gi dem en unik mulighet til å delta i verdens første forebyggende studie for Parkinsons sykdom.

Se vår
RBD-rekrutteringsvideo.

D-SPARK

Tenner nytt håp for behandling av Parkinsons sykdom ved å styrke nevral konektivitet

D-SPARK, vår nyeste kliniske studie, har som mål å undersøke om behandling med D-serin kan bidra til å bremse sykdomsprosesser i hjernen og bedre symptomer ved Parkinsons sykdom. D-serin er en naturlig forekommende aminosyre som kan styrke forbindelsene mellom nervecellene i hjernen. Tidligere studier på celler og dyr har vist positive effekter i form av nervevekst og symptombedring, og en liten pilot klinisk studie på 10 mennesker med Parkinson viste også oppmuntrende effekter og ingen bivirkninger av betydning.

Studien gjennomføres i tett samarbeid med SPARK NS, en uavhengig, ideell translasjonsforskningsorganisasjon basert i California, USA, som støtter studien gjennom finansiering og vitenskapelige bidrag. D-SPARK ledes av professor Charalampos Tzoulis, med Dr. Haakon Berven som koordinerende utprøver. Professor Tzoulis er direktør for Neuro-SysMed – et Senter for fremragende klinisk nevrologisk forskning, K.G. Jebsen-senteret for Parkinsons sykdom, Mohn forskningssenter for nevroproteksjon, og Innovation Center for Neuroresilience ved Haukeland universitetssjukehus og Universitetet i Bergen.

Dr. Berven er lege i spesialisering i nevrologi og har betydelig erfaring fra Parkinson-studier, blant annet som koordinerende utprøver i de gjennomførte studiene NR-SAFE og N-DOSE.

Studien planlegger å inkludere 100 deltakere med Parkinsons sykdom, rekruttert fra sykehus over hele Norge.

[Haukeland universitetssjukehus samarbeider med SPARK NS om en ny behandlingsstrategi for Parkinsons sykdom - Helse Bergen HF](#)

[SPARK NS and Haukeland Univ Hospital Begin Parkinson's Clinical Trial](#)

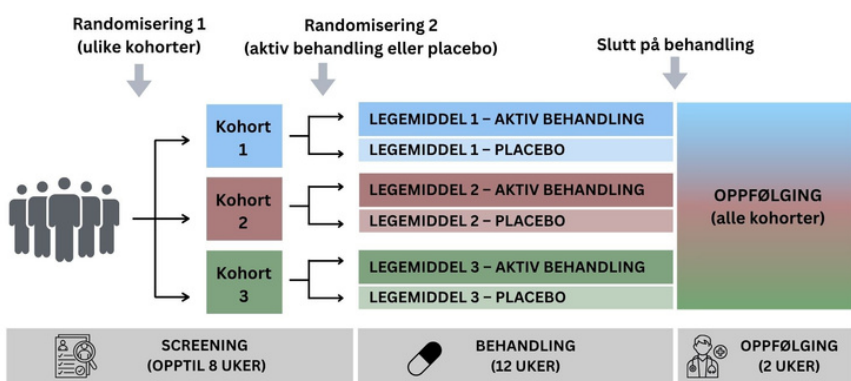
SLEIPNIR

En plattform som gjør det enklere og raskere å utvikle og teste nye, trygge behandlinger for Parkinsons sykdom

SIDE 4 AV 7

En av de største utfordringene innen Parkinson-forskning er at mange behandlinger går videre til store kliniske studier uten tydelig dokumentasjon på at de faktisk når frem til den menneskelige hjernen eller virker slik de er ment i pasientens hjerne. SLEIPNIR er en plattformstudie, en type studie der

flere behandlinger testes samtidig, som er utviklet for å møte denne utfordringen. Ved å bruke en felles placebogruppe sikrer vi en mer etisk studiedesign, reduserer antallet pasienter som må inkluderes, og forkorter tiden det tar å få robuste og pålitelige resultater.

Figuren viser oppbygningen av SLEIPNIR-studien. Etter en vurderingsperiode fordeles deltakerne tilfeldig til ulike behandlingsgrupper (ulike intervensjoner). Innenfor hver behandlingsgruppe fordeles deltakere tilfeldig til aktiv behandling, eller placebo. Deretter følger 12 uker med behandling og 2 uker med oppfølging.

Stoffene som velges ut for testing i SLEIPNIR, er støttet av positive forskningsdata fra dyremodeller, dokumentert sikkerhet og nevrobeskyttende effekt i relevante laboriemodeller, og har gjennomgått fase I-studier som har vist sikkerhet for mennesker. Initiativet vil identifisere behandlingene som har størst

sannsynlighet for å virke, og dermed øke sjansen for suksess. Denne tilnærmingen reduserer risikoen for mislykkede studier og fremskynder utviklingen av effektive, sykdomsmodifiserende behandlinger for Parkinsons sykdom.

HVEM KAN DELTA I VÅRE NYE STUDIER/INITIATIV?

STUDIER/INITIATIV	HVEM KAN DELTA?
<u>NOR-RBD</u>	Personer med bekreftet iRBD-diagnose (verifisert av oss med video-polysomnografi)
<u>D-SPARK</u>	Personer med Parkinsons sykdom, 40–80 år ved inklusjon
<u>SLEIPNIR</u>	Personer med Parkinsons sykdom, 40–85 år (inkludering starter senere i 2026)

Du finner mer informasjon om våre nye studier ved å klikke på studiens navn. Eller kontakte oss på:

NOR-RBD: neurosysmedstudier@helse-bergen.no

D-SPARK og SLEIPNIR: parkinson-forskning@helse-bergen.no

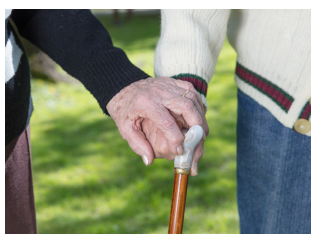
Nikotinamid-ribosid, også kjent som NR, er en form for vitamin B3. NR øker nivåene av et naturlig molekyl i kroppen (NAD), som spiller en viktig rolle for hvordan cellene våre fungerer, og som også er knyttet til hjernehelse. Studiene beskrevet nedenfor undersøker effekten av NR-tilskudd, enten hos personer med en nevrodegenerativ sykdom eller hos personer uten.

Rekruttering!

ATYPISK PARKINSONISME: NADAPT-STUDIEN

Progressiv supranukleær parese (PSP), multippel systematrofi (MSA) og kortikobasalt syndrom (CBS) er sjeldne og alvorlige hjernesykdommer som har noen likhetstrekk med Parkinsons sykdom, men også viktige forskjeller. NADAPT-studien undersøker om NR kan støtte hjernehelsen hos personer med disse tilstandene, bremse sykdomsutviklingen og bidra til å forbedre symptomer. For å lese mer, [klikk her](#).

STUDIER FOR PERSONER UTEN PARKINSONS SYKDOM

Rekruttering!

NADage-studien

NADage er en forskningsstudie for personer på 75 år og eldre som begynner å merke endringer i fysisk styrke og energinivå. Med økende alder er det vanlig å føle seg litt mer sliten, bevege seg saktere eller oppleve at daglige aktiviteter blir mer krevende. Dette kan øke risikoen for fall og redusere selvstendigheten. NADage undersøker om NR kan bidra til å opprettholde eller bremse videre nedgang i fysisk og kognitiv funksjon. For å lese mer, [klikk her](#).

NADream-studien

NADream er en forskningsstudie for friske voksne som undersøker om NR kan bidra til bedre søvnkvalitet. Søvn er avgjørende for hvordan hjernen restituerer og "nullstiller" seg hver natt, og påvirker energinivå, konsentrasjon og generell trivsel i løpet av dagen. NADream-studien har som mål å finne ut om NR kan bidra til dypere og mer gjenoppbyggende søvn. For å lese mer, [klikk her](#).

INTERESSERT?
Kontakt oss!

NADAPT: parkinson-forskning@helse-bergen.noNADage og NADream: neurosysmedstudier@helse-bergen.no

NYE FORSKNINGSSENTRE FOR PARKINSONS SYKDOM

Mohn Forskningsssenter for Nevroproteksjon og Innovation Center for Neuroresilience (ICoN)

SIDE 6 AV 7

Åpning av Mohn-senteret for Nevroproteksjon 18. februar 2026. På bildet fra venstre: Christian Dølle (Visedirektør ved Mohn-senteret for Nevroproteksjon), Nicholas Knag Nunn (Daglig leder i Trond Mohn Forskningsstiftelse), Trond Mohn (forretningsmann og filantrop), Eivind Hansen (Administrerende direktør ved Haukeland Universitetssjukehus), Torhild Næss Vedeler (Direktør, Nevrologisk klinikk, Haukeland Universitetssjukehus), Charalampos Tzoulis (Direktør ved Mohn-senteret for Nevroproteksjon), Marit Bakke (Dekan ved Det Medisinske Fakultet, UiB), Silje Skrede (Prodekan for forskning, forskerutdanning og innovasjonstilt ved Det Medisinske Fakultet, UiB), Margareth Hagen (Rektor ved Universitetet i Bergen). Foto: Eivind Senneset

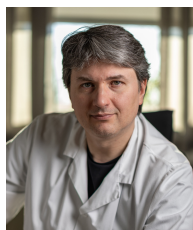
Tildelingen av Senter for forskningsdrevet innovasjon (Innovation Center for Neuroresilience, ICoN) ble offentliggjort 15. desember. På bildet fra venstre: Anne Kristin Fahlvik (Områdedirektør - Innovasjon i næringsliv og offentlig sektor, Forskningsrådet), Sigrun Aasland (Forsknings- og høyere utdanningsminister), Charalampos Tzoulis (Senterleder ved ICoN), Karianne Tung (Digitaliseringsminister) og Yamila Torres Cleuren (Innovasjonsleder ved ICoN). Foto: UiB

En av våre viktigste milepæler i 2025 var tildelingen av to store forskningssentre som skal arbeide tett sammen for å styrke Parkinson-forskningen. Dette er omfattende finansieringsprosjekter som gjør det mulig for vår forskningsgruppe, sammen med nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere, å komme videre i vårt mål om å finne en kur mot Parkinsons sykdom.

Det første er Mohn forskningssenter for nevroproteksjon, støttet med 50 millioner kroner fra Trond Mohn forskningsstiftelse (TMF), i samarbeid med Universitetet i Bergen (UiB) og Haukeland universitetssjukehus. Senteret har som mål å dreie forskning og behandling mot tidlig oppdagelse og forebygging – å beskytte hjernen før irreversible skader oppstår. Hovedfokus er REM-søvnatferdsforstyrrelse (iRBD), en tilstand som er omtalt tidligere i dette nyhetsbrevet. Senteret skal etablere en nasjonal RBD-kohort, utvikle verktøy for tidlig sykdomsoppdagelse og gjennomføre banebrytende, forebyggende kliniske studier hos personer med økt risiko. Det andre senteret, Innovation Center for Neuroresilience (ICoN), er et Senter for forskningsdrevet innovasjon finansiert av Norges forskningsråd. Senteret ledes av Universitetet i

Bergen, med Haukeland universitetssjukehus, SINTEF og Folkehelseinstituttet (FHI) som akademiske partnere. ICoN samler ledende forskningsmiljøer og 20 industripartnere, fra oppstartsbedrifter til større selskaper innen legemidler, bioteknologi, digital helse, ernæring og kosttilskudd. Blant målene er å identifisere nye nevrobeskyttende forbindelser og teste dem klinisk gjennom SLEIPNIR-plattformen, for å bekrefte om potensielle behandlinger når hjernen og virker på sine tiltenkte mål. Sammen med Mohn forskningssenter for nevroproteksjon vil ICoN bruke den nasjonale RBD-kohorten til å gjennomføre forebyggende kliniske studier og identifisere tidlige biomarkører for sykdom. Senteret vil også undersøke hvordan ernæring og miljøpåvirkninger påvirker sykdomsrisiko. Å sikre finansiering til både Mohn forskningssenter for nevroproteksjon og ICoN representerer mer enn etableringen av nye sentre – det gir fornyet håp. Ved å angripe Parkinsons sykdom fra nye vinkler og gjennom sterke partnerskap, bringer disse sentrene oss nærmere en fremtid der alvorlige hjernesykdommer kan forstås bedre og til slutt forebygges.

HJERNERÅDETS FORSKNINGSPRIS 2026

Charalampos Tzoulis, leder for DECODE-PD-gruppen, tildeles Hjernerådets forskningspris 2026 for sitt fremragende bidrag til norsk hjerneforskning. Professor Tzoulis har gjennom mange år bidratt til viktig kunnskap om Parkinsons sykdom og andre neurodegenerative hjernesykdommer – med et tydelig mål om bedre behandling for dem som rammes. Les mer [her](#).

STØTT VÅR FORSKNING!

Forskning for å finne en kur for Parkinsons sykdom er svært kostbar og dessverre betydelig underfinansiert. For å kunne utforske nye behandlingsmuligheter er vi helt avhengige av konkurranseutsatt finansiering, som vi kontinuerlig søker om. Bedre finansiering vil muliggjøre flere studier, raskere resultater og kortere vei til et gjennombrudd i behandlingen av Parkinsons sykdom.

HVORDAN KAN DU BIDRA?

1. Vipps: skann QR-koden eller søk etter "Neuro-SysMed Gifts" (Vipps #775396). DECODE-PD er en del av Neuro-SysMed og for at din gave skal nå oss ber vi om at du skriver "Parkinson" i tekstfeltet på gaven.

2. Bankoverføring: kontonummer 3201.24.40714. Merk gaven med: "WBS: F-12120-D12092" slik at gaven når oss.

Neuro-SysMed Gaver

#775396

FØLG OSS PÅ SOSIALE MEDIER

Klikk for å gå til våre sosiale medier og nettside:

» DECODE-PD

» Innovation Center for Neuroresilience (ICoN)

Tusen takk for at du er med og støtter kampen mot
Parkinson sykdom! Sammen skal vi få det til!